עין משפט נר מצוה

נו א מיי' פי"א מהל' משה"ק הלכה כ:
נז ב מיי' פ"ז מהלכות שגגות הלכה ח:
נח ג מיי' שם פ"ט הלכה ד:

ואילו על ספיקו מביא אשם תלוי לא קתני מני הא אילימא ר"ע ליתני נמי סיפא ועל ספיקן מביא אשם תלוי דהתנן [ט]ר"ע מחייב על ספק מעילה אשם תלוי אלא לאו רבי יהושע היא וקתני בה' העלמות מביא ה' חטאות וש"מ קיבלה מיניה אלא אדרבה מסיפא דקתני מה' זבחים אפילו בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת ש"מ לא קיבלה מיניה ואלא מאי אית [א] למימר תנאי היא דאיכא תנא דקיבלה ואיכא תנא דלא קיבלה [ב] אפי' תימא [ג] ר"ע היא והאי תנא סבר לה כותיה בחדא ופליג עליה בחדא סבר לה כותיה בהעלמה ופליג עליה במעילות ה"ד ה' [ד] מעילות אמר שמואל כאותה ששנינו [ה]חמשה דברים בעולה מצטרפין *הבשר והחלב והיין והסלת והשמן חזקיה אמר כגון שאכל מה' אברים ר"ל אמר אפילו תימא באבר אחד משכחת לה בכתף רבי יצחק נפחא אמר כגון שאכל בה' מיני קדירה רבי יוחנן אמר כגון שאכל בה' טעמים:

מתני' [ו] אמר ר' עקיבא שאלתי את רבי אליעזר [ז] בעושה מלאכות הרבה בשבתות הרבה מעין מלאכה אחת בהעלם אחת מהו חייב אחת על כולן או חייב על כל אחת ואחת אמר [ח] לו [ב]חייב על כל אחת ואחת מק"ו ומה נדה שאין בה תוצאות הרבה [ט] וחטאות הרבה חייב על כל אחת ואחת שבת שיש בה תוצאות הרבה [י] ומיתות הרבה אינו דין שיהא חייב על כל אחת ואחת אמרתי לו [כ] אם אמרת בנדה שיש בה שתי אזהרות שהוא מוזהר על הנדה והנדה מוזהרת עליו תאמר בשבת שאין בה אלא אזהרה אחת אמר לי הבא על הקטנות יוכיח שאין בה אלא אזהרה אחת וחייב על כל אחת ואחת אמרתי לו [יא] אם אמרת בקטנות שאף על פי שאין בהן עכשיו יש בהן לאחר זמן תאמר בשבת שאין בה עכשיו ולא לאחר זמן אמר [יב] לי הבא על הבהמה יוכיח [יג] אמרתי לו [ד]הבהמה כשבת:

גמ' מאי קבעי מיניה אי שבתות כגופין דמיין ואי לא [א] בעי מיניה ניבעי [יד] העושה מלאכה אחת בשבתות הרבה [טו] אלא ולדי מלאכות אי כאבות דמיין ואי לא בעי מיניה ניבעי מיניה העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת בשבת אחת בשבת [טז] אמר רבא אמרי בי רב תרתי בעא מיניה שבתות כגופין דמיין [יז] ואי לא בעא מיניה ולדי מלאכות כמלאכות דמיין אי לא ושבתות [יח] היכי מיבעי ליה שגגת שבת וזדון מלאכות פשיטא ליה דימים שבינתיים הויין ידיעה לחלק וזדון שבת ושגגת מלאכות הוא דבעי מיניה אי כגופין דמיין אי לא או דלמא זדון שבת ושגגת מלאכות פשיטא ליה [יט] דכגופין דמיין ושגגת שבת וזדון מלאכות הוא דבעי מיניה דימים שבינתים אי הויין ידיעה לחלק אי לא אמר רבה מסתברא

ואילו על הספקות כו' לא קתני. בסיפא גבי מעילה: **מני.** כלומר ת"ק מני: **ר"ע מחייב על ספק מעילה כו'.** בפרק דם שחיטה (לקמן כב.): **וקתני בה' העלמות כו'.** העלמות הוא דמחלקין אבל זבחים לא וש"מ הדר ביה ר' יהושע: **אלא מאי אית לך למימר.** מיהא[ד] ברייתא תנאי היא בתמיה. כלומר מאי בעית למשמע מהך ברייתא תנאי היא ת"ק דקתני העלמות דמשמע דהעלמות מחלקין ולא זבחים אית ליה דקיבלה ר' יהושע והדר ביה והאי דקתני ה' זבחים בהעלם אחד חייב על כל אחד ואחד תנא אחרינא הוא ולית ליה דלא קיבלה אפילו הא לא פשטת מינה דתנאי היא דאפילו תימא ר' עקיבא היא ות"ק אליבא דר"ע קאי מדקתני העלמות דמשמע העלמות ולא זבחים. ודקא קשיא לך דלא תניא אשם תלוי אספק מעילות: **האי תנא סבר לה כו'.** והאי דקתני מה' זבחים בהעלם אחד חייב על כל אחד תנא אחרינא הוא ור' יהושע היא: [ה] **ה' דברים בעולה מצטרפין.** לענין כזית להעלותן כמוך שאם העלן חייב כרת ולהכי נקט עולה דבשאר זבחים לא מצטרף בשר לפי שאינן כליל. כאותה ששנינו כו' ה"נ שאכל מה' דברים הללו: **בכתף.** יש ה' אברים הפרסה והעצם התחתון עד הארכובה ושני עצמות לבד מן הכתף: **ה' מיני קדירה.** כגון כרשין וכללים וכרוב ודלעת ולפת והכלן כזה עצמו וכזה עצמו: **ה' מיני טעמים.** צלי ומבושל כבוש שלוק וצלי קדר: **מתני' מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת.** תולדות הרבה של אב אחד בשבתות הרבה אותן שעשה בשבת זו עשה בשבתות אחריני וכולן בהעלם אחת. ובגמרא פריך מאי קמבעיא ליה דנקט תרי מילי שבתות הרבה ותולדות הרבה ואמאי נקט תולדות ולא אבות: **תוצאות הרבה.** ענינים הרבה כגון שבת דאיכא אבות מלאכות ותולדותיהן: **נדה אין בה תוצאות הרבה.** דאין חיובה אלא [כ] ביאה וחייב על כל ביאה וביאה בהעלם אחת כדאמר ר"א לעיל בגמרא [טו.] בא עליה וחזר ובא עליה כו': **והנדה מוזהרת עליו.** דכתיב (ויקרא כ) ונכרתו שניהם מקרב עמם: **על הקטנות.** כמו על הקטנה ומאי קטנות [כח] דעלמא. כלומר הבא על אחת מן הקטנות ביאות הרבה בגלתה יוכיח שאינה מוזהרת עליו וחייב על כל ביאה וביאה: **הבא על הבהמה יוכיח.** שחייב על כל ביאה כדאמרן לעיל [טו.] טעמא שח"ל לערב הביאות: **בהמה כשבת.** פלוגתא היא בגמרא [ע"ב] איכא למאן דאמר קבל ר"ע מר"א והכי קאמר ליה בהמה כשבת מה בהמה חייב על כל אחת ואחת אף שבת חייב על כל אחת ואחת דאינו יודע להשיב כלום [כט] ולמאן דאמר לא קיבלה מיניה ה"ק ליה אף בהמה מיבעי לי כשבת: **גמ' מאי קבעי מיניה.** דנקט שבתות הרבה ועושה בו אותה מלאכה שעשה בזו ונקט תולדות ולא אבות: **אי קבעי מיניה שבתות כגופין דמיין אי לא.** אי האי דעבד בכמה שבתות אותן מלאכות שעשה בזו עשה בזו ובהעלם אחד דלא הודע לו בינתיים מי אמרינן כיון דבתרי שבתות עשאן הויין הני תרתי שבתות כשני גופי עבירות כאילו קצר וחרש בהעלם אחת וחייב על כל אחת או לא [ג] דאמרינן דהוי כעושה מלאכה אחת כמה פעמים בהעלם אחת דחייב חדא אי הא קמיבעיא ליה אמאי נקט תולדות ליבעי הכי [ל] אעשה אב מלאכה אחת בשבתות הרבה מהו: **אי בולדי מלאכות קבעי מיניה.** אם עושה תולדות הרבה מאב אחד אי חייב אחת או על כל אחת ואחת ולהכי נקט תולדות אם כן אמאי נקט שבתות הרבה ליבעי הכי העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת בשבת אחת: **תרתי בעא מיניה.** ופשיט תרוייהו לחומרא מדקתני חייב על כל אחת ואחת ואע"ג דמנדה לא מצי למיפשט ליה אלא חדא דהא בנדה ליכא תולדות: **ושבתות היכי.** איזו מהן כלומר ה"ד דקעביד לה להא (אב) מלאכה בכמה שבתות בשגגת שבתות וזדון מלאכות פשיטא ליה לר"ע דחייב על כל אחת דלא אמרינן חדא שגגה אלא אמרינן ימים שבינתיים הויין ידיעה דדמי כמי שנודע לו בינתיים דשבת הוי והוי כעושה מלאכה אחת בכמה העלמות: **וזדון שבת.** יודע שהוא שבת ושגגת מלאכות דסבור שמלאכה זו מותרת היא דבעי מיניה דהא ליכא למימר ימים שבינתיים הויין ידיעה לחלק דלהכי הויין ידיעה לידע ששבת היתה אבל לענין שגגת מלאכות ליכא ידיעה עד שילמוד והכי קמיבעיא ליה האי דעבד חדא מלאכה בב' שבתות מי אמרינן כיון דבב' ימים הם אף על גב דהעלם אחד הוא לגבי מלאכות הויין הנך שבתות כגופין של מלאכה שאינן דומין זה לזה כגון זרע וקצר בהעלם אחד כזדון שבת ושגגת מלאכות דחייב על כל אחת ואחת כדאמרינן (שבת דף ע.) אחת שהיא הנה וזדון שבת ושגגת מלאכות: **או לאו.** כגופין דמיין והרי עשה בהעלם אחד מלאכה אחת י' פעמים שאינו חייב אלא אחת: **או דלמא זדון שבת ושגגת מלאכות פשיטא ליה דשבתות.** כגופי מלאכות שאין דומות זו לזו שהעושן בשגגת מלאכות וזדון שבת חייב שתים דהיינו אחת שהיא הנה ובשגגת שבת וזדון מלאכות קמבעיא ליה דאפילו אמרי' כגופין דמיין לא מחייב אלא חדא דהיינו הנה שהיא אחת שהעושה ב' אבות בשגגת שבת וזדון מלאכות בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת אלא אי איכא ידיעה בינתיים לשבת היא מהניא לחלק דהעלמות מחלקין והכי קמיבעיא ליה מי אמרינן ימים שבנתיים הויין ידיעה כמו שנודע לו ששבת היא אי לא:

אלא לאו רבי יהושע היא וקתני [כד] בה' העלמות חייב ה' חטאות. [ה]משום דוקא העלמות מחלקין ופר"י דה"ה דמצי לאתויי מרישא ה' חתיכות מה' תמחויין מזבח אחד אינו חייב אלא אחת דהא כמתני' כמי מדמי תמחויין [כה] אלא משום דתמחויין לא הוה הבעיא לא נקט ליה:

אפילו תימא ר"ע היא. וה' זבחים בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת לאו ר"ע אלא ר' יהושע:

בכתף של עולה. יש בה ז' עצמות: **בה'** מיני קדירה. פר"י כגון צלי ומבושל וטיגון וצלי קדר וכנוס וה' מיני טעמים כגון פילפלין וזנגבילא וקנה וקנמון וקדה ורש"י [כו] לא פירש כן:

מסורת הש"ס

הגהות הב"ח

מוסף רש"י

שיטה מקובצת

רבינו גרשום

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones